

Globoka Možganaska Stimulacija Za Parkinsonovo Bolezen: Pomembne Informacije Za Bolnike

KAKŠNI SO MOTORIČNI ZNAKI NAPREDOVALE PARKINSONOVE BOLEZNI?

Ko bolniki v zgodnji fazi parkinsonove bolezni (PB) začnejo jemati zdravila, učinek zdravila običajno traja cel dan. Z napredovanjem bolezni pa bolniki opazijo, da učinek zdravila izzveni pred naslednjim odmerkom, temu pravimo izzvenevanje učinka. Ko učinek zdravila popusti se, simptomi PB kot so tremor, počasno gibanje, težave pri hoji, lahko vrnejo. Nov odmerek zdravila umiri simptome in tem fazam dobrega počutja, pravimo obdobja "vklopa", obdobjem slabega počutja pa pravimo, obdobja "izklopa". Pri bolnikih se lahko pojavijo tudi nehoteni zgbki (poplesavajoče zvižanje in obračanje), pravimo jim diskinezije in bolnikom lahko povzročajo težave.

KAJ LAHKO POMAGA V NAPREDOVALI FAZI BOLEZNI?

Vaš zdravnik lahko prilagodi odmerke in čas jemanja zdravil, da bi tako skrajšal obdobja izklopa in ublažil diskinezije. Bolnike, pri katerih kljub spremenjenemu režimu jemanja zdravil, še vedno prihaja do motenj izklopov in diskinezij, zdravimo z globoko možgansko stimulacijo (GMS). GMS je nevrokirurški način zdravljenja, pri katerem se tanka izolirana žica (takoimenovana elektroda) vstavi globoko v možgane. Elektroda je povezana z napravo podobno srčnemu vzpodbujevalcu, ki se vstavi pod kožo na prsni koš. Naprava pošilja električne impulze v del možganov, ki je odgovoren za kontrolo gibov, kar skrajša obdobja "izklopa" in izboljša diskinezije.

KOD NAJ RAZMISLI O ZDRAVLJENJU Z GMS?

GMS prihaja v poštev, ko zdravila še dobro pomagajo, hkrati pa se pojavljajo težka obdobja "izklopa" in/ali moteče diskinezije, kljub spremembam odmerka ali režima jemanja zdravil. Za zdravljenje z GMS so primerni le bolniki, ki imajo dobro socialno podporo.

Bolniki s hujšimi spominskimi težavami, halucinacijami, težko obliko depresije in hujšimi motnjami ravnotežja, ki so prisotne tudi v obdobjih "vklopa", niso primerni za GMS.

KAKO IZBEREMO BOLNIKE ZA GMS?

Izbrani zdravnik naj vas napoti v enega izmed specializiranih centrov za GMS. V večini centrov bo obravnava obsegala:

- pregled s strani subspecialista za PB,
- slikanje možganov (magnetno resonančna tomografija in/ali računalniška tomografija) za izključitev morebitnih možganskih

- sprememb, ki bi lahko onemogočale operacijo
- posvet z nevrokirurgom, ki izvaja GMS operacijel,
- natančne preglede, ki vključno pregled spomina in koncentracije.

ALI JE OPERACIJA VARNA?

Načeloma je GMS varna operacija. Toda med operacijo lahko pride do resnih neželenih zapletov, kot so na primer možganska krvavitev ali možganska kap. Neželene učinke lahko povzroča tudi stimulacija, ki jih lahko yblažimo s prilagoditvami nastavitvev stimulacije. Možni so tudi, epileptični napad ter okužba baterije in/ali elektrode. Pri manjšini bolnikov pa so prisotni neželeni stranski učinki, ki so posledica stimulacije delov možganov (povišanje telesne teže, težave z govorom in zelo redko samomorilnost).

KAKO POTEKA OPERACIJA?

Operacija običajno traja nekaj ur in med operacijo ste večino časa budni. Med operacijo je glava vpeta v okvir, ki ga namestimo pred operativnim posegom. Okvir onemogoča premike glave med operacijo in s tem natančno vstavitvev elektrod. Kirurg zvrta dve majhni luknjici (ena na vsaki strain lobanje) skozi kateri vstavi elektrodi. . ponavadi dve, v vsako možgansko poloblo po eno. Elektrodi nato s pomočjo električnih kablov speljanih pod kožo, poveže z nevrostimulatorjem, ki ga med operacijo vstavi v podkožje na prsnem košu, tik pod ključnico.

KAJ SE ZGODI PO OPERACIJI?

Po operaciji s posebno napravo, ki ji pravimo programator določimo nastavitve stimulacije, ki v kombinaciji z zdravili najboljše zdravijo znake bolezni. Stabilno stajje ponavadi dosežemo v 3 – 6 mesecih po operaciji.

KAKŠNI SO KRATKOROČNI IN SREDNJEROČI UČINKI OPERACIJE?

- krajše trajanje "izklopa",
- redkejše in blažje diskinezije,
- nižji odmerek zdravil,
- ugoden vpliv na u nemotorične znake PB (npr. bolečino, žalost in spanje),
- boljša kakovost življenja.

KAKŠNI SO DOLGOROČNI UČINKI OPERACIJE?

GMS lahko vrsto let izboljšuje obdobja "vklopa" in zmanjšuje pojavnost diskineziji, ne more pa pozdravi ali zaustavi napredovanja PB.